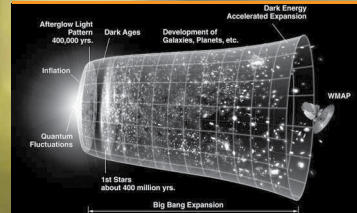

ІДЕА *List*

**ФІЛОСОФІЯ ДЛЯ
КРАЩОГО ЖИТТЯ**

**БОЛЬШИЕ ЗАГАДКИ
БОЛЬШОГО ВЗРЫВА**

**КРЕМЕНЕЦЬ
Непідвладний часу**

Культурний центр
«НОВИЙ АКРОПОЛЬ»
В УКРАЇНІ

NewAcropolis.org.ua
№1 • 08.2015

ДНІПРОПЕТРОВСЬК
NewAcropolis.org.ua/dp

ЗАПОРІЖЖЯ
NewAcropolis.org.ua/zp

КИЇВ
NewAcropolis.org.ua/kyiv

ЛЬВІВ
NewAcropolis.org.ua/lviv

МИКОЛАЇВ
NewAcropolis.org.ua/mykolaiv

ОДЕСА
NewAcropolis.org.ua/odesa

ПОЛТАВА
NewAcropolis.org.ua/poltava

ХАРКІВ
NewAcropolis.org.ua/kharkiv

У НОМЕРІ :

- **Філософія для кращого життя**
- **Большие загадки большого взрыва**
- **КРЕМЕНЕЦЬ. Непідвладний часу**

Стародавній міф розповідає, що земля лежить на трьох слонах, а слон завжди був символом мудрості й знання. Наш електронний часопис «ІдеяList» народився тому, що ми хочемо розказати вам про трьох «слонів», на яких спирається філософська школа «Новий Акрополь».

Перший з них – любов до мудрості, або **філософія**, – проявляється як пошук сенсу, прагнення до роздумів. Сподіваємось, що це заняття буде вам до вподоби, коли ви читатимете уривок з есе «Філософія для життя» Делії Стейнберг, чи підете шляхом роздумів містика Румі. А може, ви замислитеся, коли прочитаєте про шлях нашого Всесвіту чи про долю маленького містечка Кременець.

Другий «слон» – **культура** – те, що наближає людину до краси й гармонії, живить душу та несе радість творчості. Архітектура старого українського міста й гармонія космосу нагадають про красу творінь людини й природи, а рух філософської думки й політ душі суфійського поета відкриють, що внутрішнє життя теж може бути прекрасним.

Волонтерство – наш третій «слон» – це щедрі і благородні дії, це допомога й турбота про інших. Стаття Ольги Косянчук розповість, що в Кременці є найдавніший ботанічний сад України. Вже 15 років йому щоліта допомагають волонтери, і то є практика альтруїзму. Адже щоб хороші ідеї й прагнення не залишалися марними, потрібно перейти «від мрій до дій» і «вчитися діяти», – говорить нам есе «Філософія для життя». А головне – не бути байдужим, «вслухуватися в подлинную устремленность сердца» й прокинутися, про що нас просить Джлаладдін Румі, щоб ніч душі розвіяв світанок відродження.

Такими є три «слони» нашої філософської школи і їм відповідають рубрики нашого часопису. Сподіваємося, що ваше знайомство з ним не закінчиться першим випуском, а триватиме й надалі.

До нових зустрічей!

ФІЛОСОФІЯ ДЛЯ КРАЩОГО ЖИТТЯ

Делія Стейнберг

Від мрій до дій

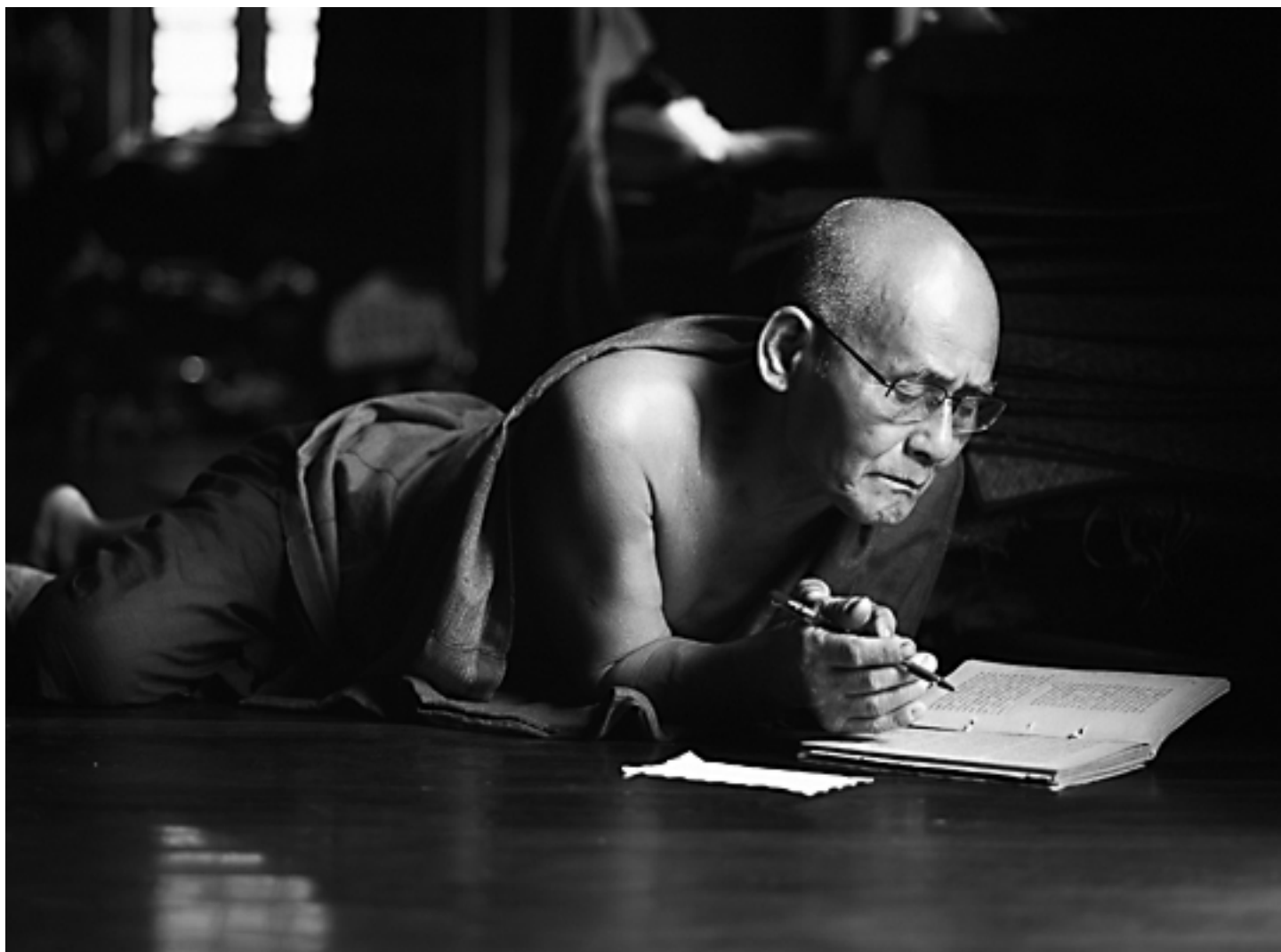
Наші ідеї вартісні, якщо вони позитивні та обґрунтовані для нас та для інших, якщо ми можемо поєднати їх з кращими почуваннями, аби потім застосувати, як належить. Чиста ідея, без почування і без подальшої дії, приречена на фіаско.

Повсякденне життя свідчить, як важко буває зреалізувати те, що ми думаємо; ми воліємо лишатися при своїх мріях або, радше, сновидях, притлумлюючи таким чином наші бажання і уникаючи зусиль, яких потребує кожна ідея, аби стати конкретною реальністю.

Вчитися діяти

Треба розуміти те, що ми вивчаємо, тобто, видобувати з книжок ті ідеї, які можуть нам прислужитися, особливо коли ми сприймаємо їх як вартісні й доконечні. Треба вчитися діяти, щодень помилятися і знову радо торувати новий шлях. Але, над усе, попри помилки та розчарування, треба щось робити, щось урухомлювати в собі і в світі. Все інше не Філософія, а ментальна гімнастика. Раз у раз питайся в себе, чого ти вчишся і що знаєш; усвідом, що робиш, і зможеш собі відповісти.

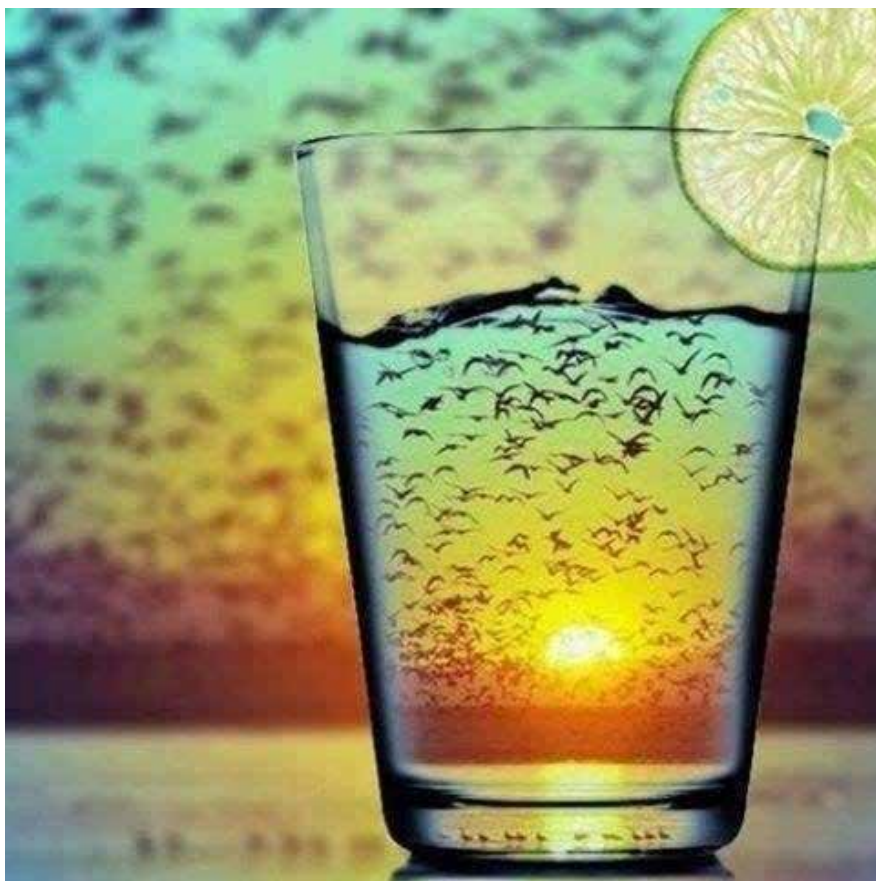

Від інтелектуального знання до дії

Студіювання та читання, навіть обдумування прочитаного і вивченого замало. Треба вміти діяти згідно з інтелектуально досягнутим, а всяка дія потребує поступового вироблення навички аж до досконалості. Щоб успішно зреалізувати себе, потрібна впевненість у собі; не відступати перед труднощами, ніколи не сумніватися в успіху задуманого. Навпаки, треба реагувати рішуче й охоче на нові вимоги життя і розглядати їх як важливі, бо вони того варті; набутки, як природний наслідок, не змусять на себе чекати.

Ментальна допитливість чи потяг до знань?

Ментальна допитливість — це звичайне поверхове і несуттєве подразнення, натомість потяг до знання разом з гарячим і рішучим серцем вартує більше, ніж пустопорожня велемовність. Потяг до знання і рішуче серце являють себе своєрідно: не покладаючи рук і не зневіряючись, докладаючи стільки зусиль, скільки необхідно, повертаючись до своїх помилок і виправляючи їх, повторюючи свої дії до певної досконалості.

Ідеї та ідеології

Ідеї, якщо вони недостатньо тривкі, недовзі помирають. Як і люди, вони народжуються і помирають. Та й ідеології, як вивчення, поглиблення та розвинення ідей, помирають, як і все. Не помирають ті, що живуть ідеями, ті, що втілюють їх у тій чи тій формі на різних етапах Історії.

Маємо вчитися цінувати більш вагомі, більш тривкі ідеї, а також пильнувати, щоб ті ідеї, що помирають, поступалися місцем новонароджуваним, які, власне, колись вже існували в іншому вбранні і за інших обставин. Чи не те саме відбувається з людьми і з самим життям.

Ідеї та їхнє застосування

Вироблене у плані ідей та образів має у тій чи тій формі втілюватися в конкретні справи. Хай результати і не будуть оптимальні й остаточні, найважливіше упевнитися, що ми спроможні перетворити думку на ефективну дію.

Між мріями та реальністю існує така сама дистанція, як між ідеями та діями. Мрії та реальність — це дві шальки терезів, що мають зберігати рівновагу, аби йти життям з меншими стражданнями, якомога рідшими невдачами, а, навпаки, з більшою приємністю і перемогами.

Легке і важке

Легке — це те, що мені вже належить, а важке — це те, що я маю здобути.

Філософський гумор :)

Одного разу до Аристотеля прийшов дуже балакучий юнак, який бажав вчитися ораторському мистецтву. Після тривалого, багатослівного вступу він поцікавився платою за навчання.

— Вдвічі більше, ніж з інших учнів, - похмуро відповів філософ.

— Але чому? — здивувався гість.

— Тому що з тобою мене чакає подвійна робота: перш ніж вчити говорити, доведеться навчити тебе мовчати.

— Чи правда, що геніальність — це хвороба? — запитали якимось Гіппократа.

— Звичайно, — відповів лікар, — але, на жаль, надзвичайно рідкісна і абсолютно незаразна

Один власник фабрики довго розказував Марку Твену про свої високі моральні устої і зрештою зізнався, що вирушає на Святу землю до гори Синай, аби, піднявшись на її вершину, проказати вголос десять заповідей. На що Марк Твен зауважив:

— А чи не простіше цих заповідей дотримуватися?

Якось Діоген мив у струмку зелень, аби поїсти. Повз проходив Аристипп, до якого був особливо прихильний тиран Діонісій. Побачивши, що робить Діоген, Аристипп співчутливо сказав:

— Ех! Тобі б присмирити свою пиху і подружитися з Діонісієм, а там, дивись, і не довелося б мити зелень собі на обід.

Діоген відповів:

— Поглянь на це з іншого боку: якби ти вмів мити зелень, тобі б не довелося шукати дружби тирана.

ПРИТЧА

После снегопада

Однажды ночью в провинции, где располагался монастырь, прошёл сильнейший снегопад. Утром ученики, пробираясь буквально по пояс в снегу, собрались в зале для медитаций. Учитель начал свою речь так:

— Скажите мне, что нужно делать в этой ситуации?

Один из учеников сказал:

— Следует молиться об оттепели.

Другой сказал:

— Нужно сидеть в своей келье, а снег пусть идёт.

Третий сказал:

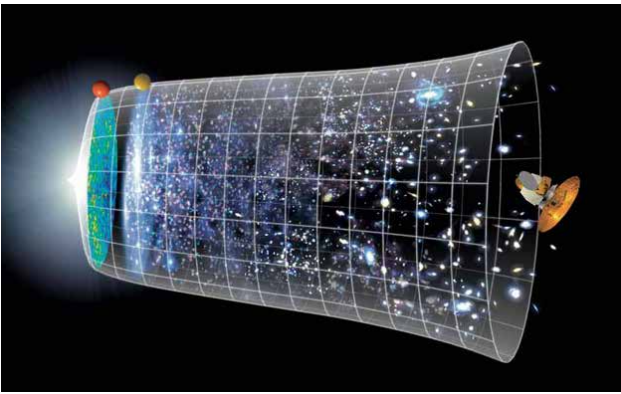
— Познавшему истину должно быть всё равно есть ли снег или нет снега.

Учитель сказал:

— А теперь послушайте меня.

Ученики приготовились внимать величайшей мудрости. Учитель взглянул на них, вздохнул и сказал:

— Берите лопаты и за работу!

БОЛЬШИЕ ЗАГАДКИ БОЛЬШОГО ВЗРЫВА

Вселенная очень неплохо себя чувствует для своих 13,7 миллиардов лет.

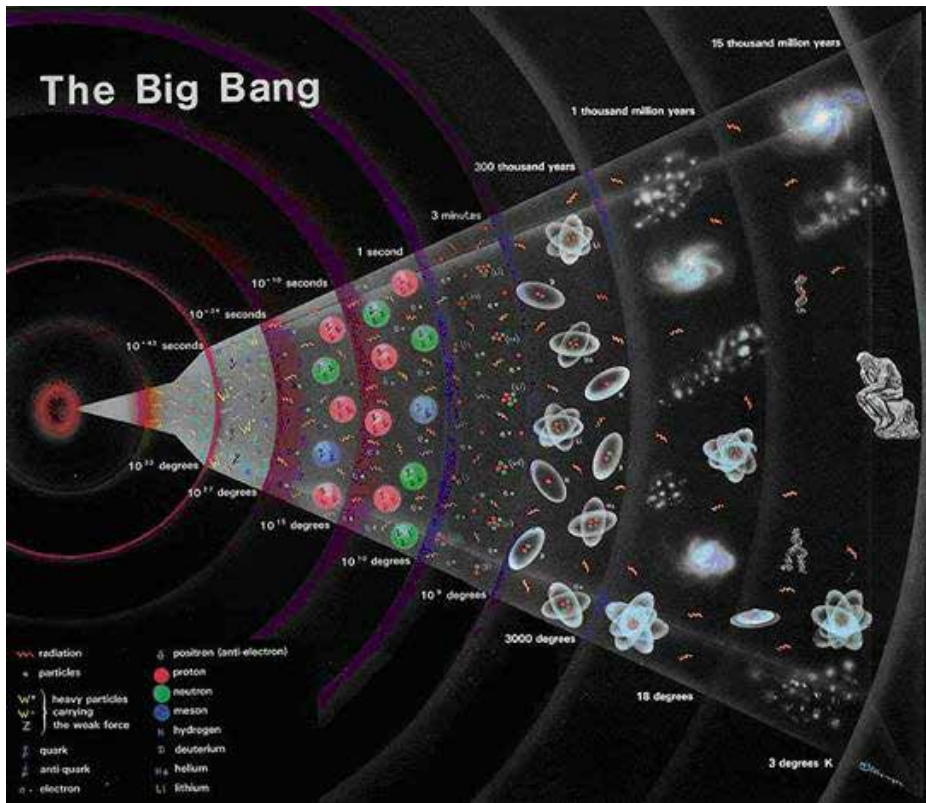
По результатам исследований, проведенных в марте, беспокоиться нам не о чем. Космос ведет себя именно так, как и ожидают ученые: он подтверждает их любимые теории. Разумеется, ученые беспокоятся не столько о здоровье Вселенной, сколько о подтверждении своих теорий. И в соответствии с последними данными, эти теории здоровее, чем когда-либо.

Данные поступили с орбитальной станции WMAP (станции Вилкинсона), космического аналога ядерного магнитно-резонансного томографа. WMAP сканирует не «мозг» или «кости», а реликтовое излучение, появившееся, когда в результате Большого взрыва возникла наша Вселенная. Из-за того, что излучение рассеивалось по мере расширения Вселенной, его температура, когда-то превышавшая температуру Солнца, сейчас всего на три градуса выше абсолютного нуля (около -270°C). При такой температуре лучи распространяются во всем космосе по принципу микроволнового излучения, как своего рода фон для радиоволн.

В этих микроволнах не приготовишь обед, но зато благодаря им можно открыть тайну далекого прошлого Вселенной. В них всего через 380 миллионов после рождения Вселенной запечатлелись паттерны тогда еще крошечных гранул материи, превратившихся спустя множество эпох в галактики.

Гранулы вызвали небольшие перепады температуры микроволн, зарегистрированные в нескольких точках небесной сферы. Еще менее уловимые паттерны различаются углом ориентации волн микроволнового излучения, такое изменение угла направленности называется поляризацией. (Ориентацию обычного дневного света можно изменить, надев темные очки, а ориентация микроволн определяется прежде всего столкновением с электронами.) Зарегистрированная температура и степень поляризации образуют своего рода карту реликтового неба, отражающую еще юную Вселенную.

И скорее всего, паттерны содержат в себе информацию о крошечных выбросах энергии, которые, когда Вселенная была всего лишь грудой частиц возрастом в одну секунду, устремлялись сквозь пространство. Если так оно и есть, ученые смогут понять, что произошло в момент рождения Вселенной, а также выяснить все особенности проявления Вселенной сегодня.

Большой Взрыв. Так родилась Вселенная

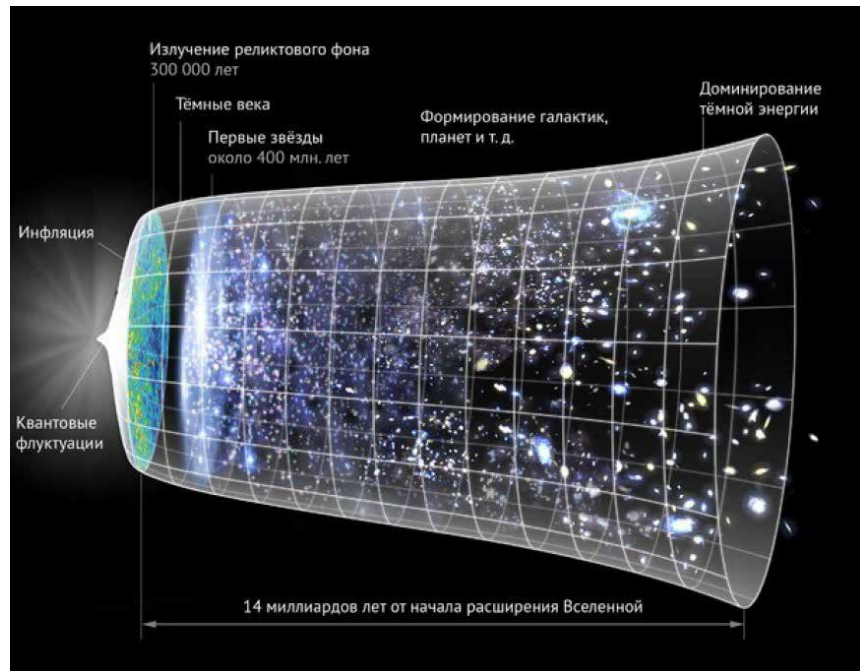
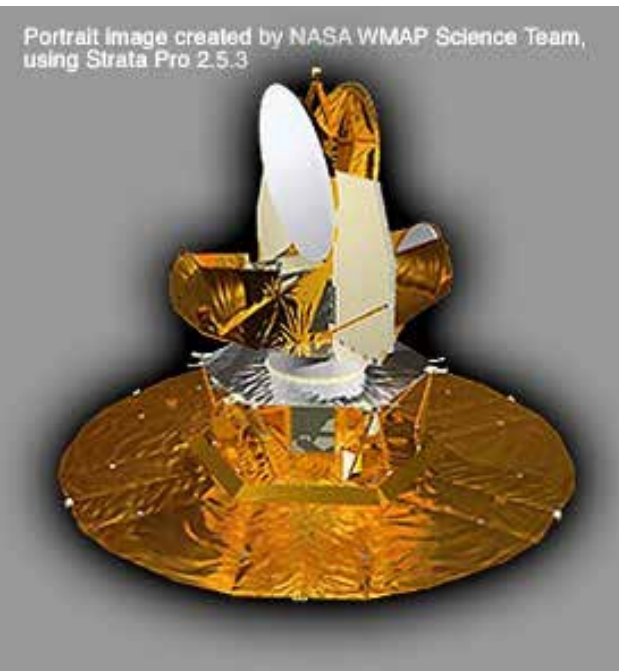
Всего лишь четверть века назад ученые имели весьма неопределенное представление о возрасте Вселенной, о скорости ее расширения и о соотношении «ингредиентов». Согласно самым точным предположениям, ее возраст определялся от 10 до 20 миллиардов лет, скорость расширения — от 40 до 100 единиц, а «рецепт» был такой: часть обыкновенной материи можно перемешать с другой материей неизвестного вида. Но в какой пропорции — неизвестно.

Благодаря WMAP и некоторым другим исследованиям данные о Вселенной выглядят уже как личное дело спортсмена: «Возраст: 13,7 миллионов лет. Темп роста: 73 единицы». А ее «рецепт» включает три основных компонента: атомы обыкновенные — 4%, неизвестная материя — 22%, неизвестная энергия — 74%. Конечно, цифры могут еще немного измениться, но все же они более-менее точные. По крайней мере, до-

статочно точные для того, чтобы разрешить многие старые вопросы об особенностях Вселенной. Что вы еще хотите узнать?

Что ж, как и полагается, в настоящей науке ответы рождают новые вопросы. Осталось еще очень много тайн. Космический доктор хотел бы выделить пять главных загадок.

1. Что конкретно произошло во время Большого взрыва? В самой теории вряд ли кто-нибудь сомневается: маленькое раскаленное сверхплотное семя мгновенно разорвалось и превратилось в расширяющийся космический пузырь пространства и времени. Но идея взрыва не отвечает на все вопросы, например: каковы точные модели галактик в космосе? Современное представление о Вселенной имеет смысл, только если первый взрыв сопровождался (через одну триллионную триллионной доли секунды) стремительным расширением (называемым инфляцией).

WMAP исследует инфляцию

Космическая одиссея WMAP. В космосе тоже инфляция...

Исходя из полученных WMAP результатов, можно предположить, что колебания микроволн на меньших расстояниях несколько слабее, чем считается в теории инфляции. Но предполагать не значит утверждать, и, как бы то ни было, эти предположения не исключают разные сценарии развития инфляции. В то время как статистические данные однозначно подтверждают теорию Большого взрыва, сопровождаемого инфляцией, сам факт инфляции еще не подтвержден, и как она развивалась, пока остается тайной.

2. Бесконечна ли Вселенная? Пока что все говорит о том, что она бесконечна и постоянно расширяется. Но вероятность ошибки есть. Вселенная может казаться бесконечной, в действительности просто повторяя саму себя. То есть как мы можем без конца путешествовать по экватору Земли, сту-

пая по собственным следам, так же возможно бесконечное странствие сквозь Вселенную, когда мы вновь будем возвращаться к исходной точке. С одной стороны, никакого подтверждения этому найти не удалось, но кто знает...

3. Одна или несколько? Бесконечна видимая Вселенная или нет, есть предположение, что это не единственный пузырь пространства и времени. Если теория инфляции оправдана, тогда весьма вероятно, что несчетное множество других больших взрывов породили другие вселенные. Установить с ними связь или тем более посетить их нет никакой возможности, но вполне вероятно, что их существование является неизбежным следствием существования нашей Вселенной.

4. Что такое темная материя? Ученые полагают, что они знают пропорции состава Вселенной, но, тем не менее, они ничего не знают о некоторых ее компонентах.

Например, о темной материи — это, разумеется, не обыкновенные атомы, но какие они, неизвестно. Темная энергия еще более таинственный компонент. Она приводит в действие отталкивающую силу, которая все более ускоряет расширение Вселенной. Среди ученых есть разные мнения на этот счет, но к окончательному выводу они еще не пришли.

5. Почему мы находимся здесь и сейчас? Еще одна тайна рождается в результате отталкивающей силы темной энергии. Каким образом в расширяющейся с

постоянным ускорением Вселенной может существовать жизнь? Ведь почти на всем протяжении жизни такой Вселенной космос должен был бы быть темным и холодным, а звезды давно погасли бы. Жизнь могла бы возникнуть, только когда такая Вселенная была бы еще совсем юной, и едва лишь температура Большого взрыва снизилась и стала достаточной для того, чтобы родились звезды. Почему же нам так повезло, если отрезок для возникновения жизни был столь кратким? Есть только один ответ. Возможно, Вселенная таит еще такие загадки, о которых мы даже и не подозреваем.

Оригинал статьи находится на сайте Whyfiles.org

РЕЗУЛЬТАТ ИССЛЕДОВАНИЙ

По результатам исследования одонго англисокго унвиерситета, не имеет значения, в каком порядке расположены буквы в слове. Говорят, чтобы преодолеть и сложившаяся буквы были на месте. Остальные буквы могут следовать в полном беспорядке, все равно текст читается без проблем. Психологи это явление называют, что мы не читаем каждую букву по отдельности, а все слово целиком.

Джалаладдин Руми

персидский поэт-суфий XIII века. Благодарные последователи называли его Мевляна («Наш господин»), считая Руми своим духовным наставником. Сегодня, как и 700 лет назад, поэзия Руми жива и актуальна.

* * *

О искатель,
 Вслушивайся в подлинную
 устремленность своего сердца —
 Не спи!
 Раз в жизни откажись на одну ночь от сна
 ради бодрствования! —
 Не спи!
 Ты провел тысячи ночей
 в колыбели сна —
 Я прошу лишь об одной ночи.
 Ради Друга —
 Не спи!
 Влюбленный очевидец никогда

не спит по ночам,

Следуй Его пути:
 Отдай себя Ему —
 Не спи!
 Пусть ночь искушает тебя, подобно
 прекрасной деве, не пей из ее чаши.
 Исполни страх при мысли
 о следующем утре —
 Не спи!
 Страшись этой ужасной ночи,
 от которой не найдешь укрытия.
 Запасайся провизией с вечера!
 Будь начеку!
 Не спи!

Святые находят свои сокровища,
 когда засыпает мир;
 Ради вечно щедрой любви -
 Не спи!
 Когда твой дух состарится и износится,
 Он наделит тебя новым.
 И тогда ты станешь чистым духом всего.
 О надеющийся, не спи!
 Я говорю тебе опять и опять:
 ступай в это внутреннее молчание!
 Но ты всё равно меня не слышишь.
 Дай мне одну ночь,
 А я дам тебе тысячу взамен -
 Не спи!

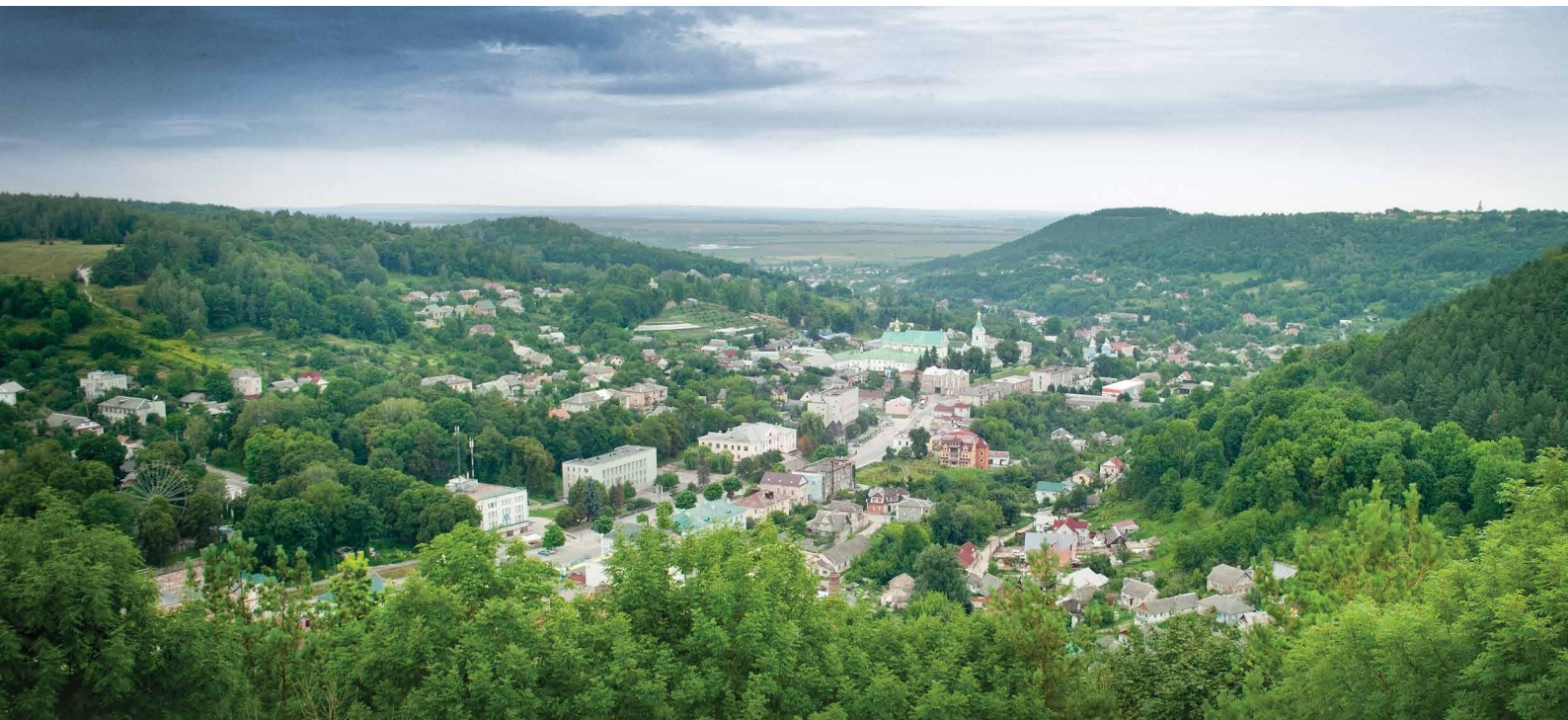
КРЕМЕНЕЦЬ. НЕПІДВЛАДНИЙ ЧАСУ

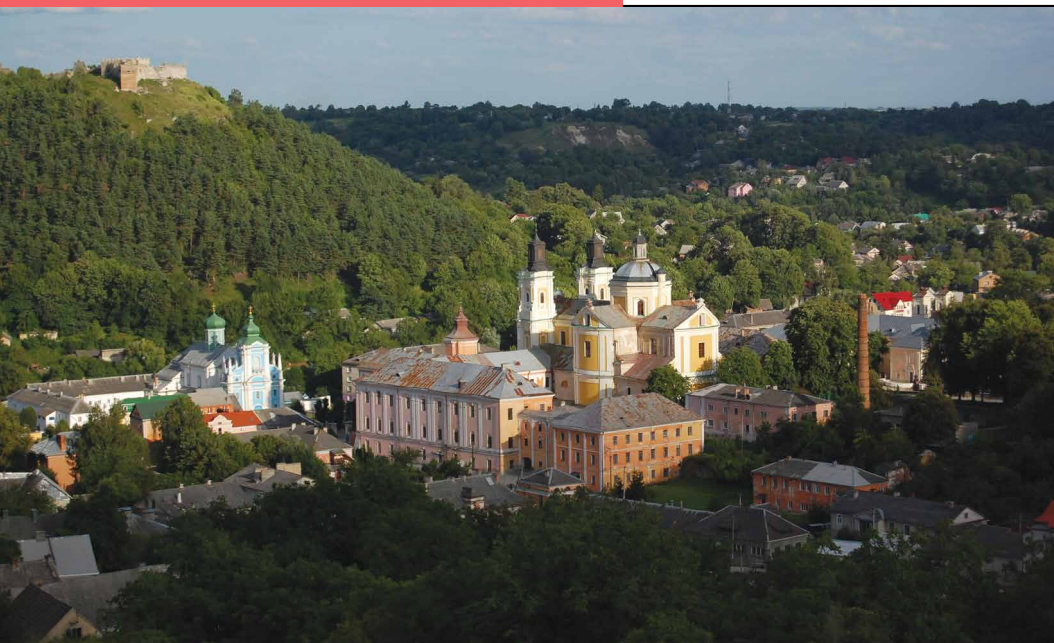
Ольга Косянчук

Щоліта філософська школа «Новий Акрополь» проводить тижневі екологічні експедиції у Кременецькому ботанічному саду Тернопільської області та Підгорецькому замку Львівської області. Волонтери присвячують свій час і зусилля, щоб відродити ці перлини Західної України. Праця 30–60 волонтерів творить дива: за п'ятнадцять років змінюється і прокидається після вікової сплячки замок, а пагорби Кременецького ботсаду вдихають на повні груди, вітаючи мандрівників.

Давайте на мить заплющимо очі і перенесемося у Кременець... У цьому місті час сповільнює свій хід... Дві гряди зелених гір оповили місто, утворюючи чашу – відкриту для мандрівників і закриту для мінливих вітрів історії. Тут зберігаються нетлінними вікові склепіння храмів і соборів, єзуїтського колегіуму та фортеці, яку в 1240-их роках не зміг захопити хан Батий. Ми з вами у Кременці, старовинному куточку Західної України.

Для художників і письменників Кременець – джерело натхнення, місце для пленерів та творчих зустрічей; для археологів – можливість відшукати в надрах землі артефакти, а мандрівники приїжджають до міста, щоб помилуватись красою ландшафту і стародавньою архітектурою.

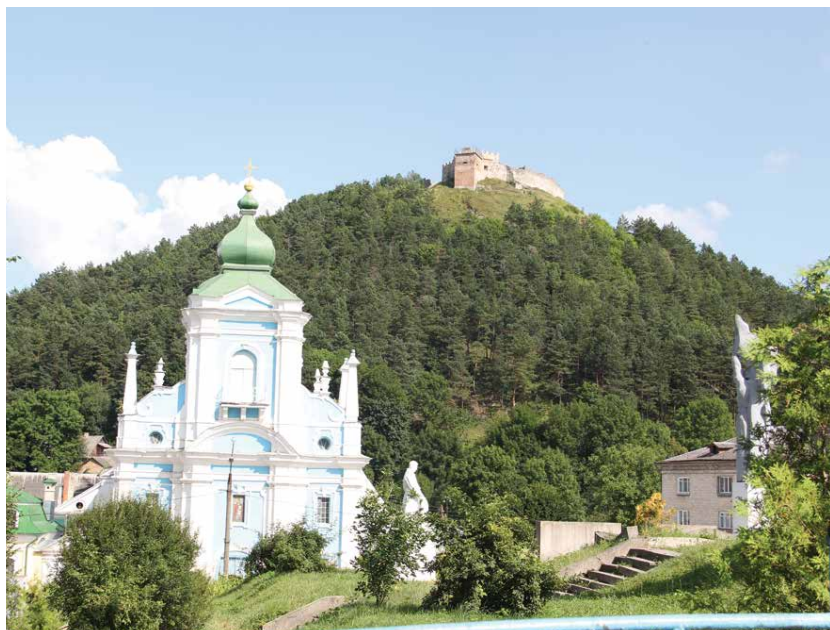
Центральна вулиця змійкою в'ється поміж двох пагорбів і веде від одного храму до іншого... Дивно, як у такому маленькому місті поруч розташовано 9 храмів? З вершини Замкової гори відкривається чудовий панорамний краєвид: усіяне шпильми соборів місто немов поривається ввись...

Свого часу у Кременці побували філософ і мандрівник Григорій Сковорода, полководець Михайло Кутузов, угорський композитор Ференц Ліст, дослідник Микола Пржевальський. У 1809 саме тут народився і провів своє дитинство відомий польський поет-романтик і драматург Юліуш Словацький. З великою теплотою і любов'ю згадує Юліуш свою батьківщину. В одному з листів до матері він писав: *“... дивно мені, моя мама, що я бачив стільки міст світу, в моїй пам'яті і флорентійські вулиці, і швейцарські пейзажі, і дрезденські палаци, а я колись буду тихенько лежати на скромному цвинтарі у Кременці, під покровом черешні ... От якби так було.”*

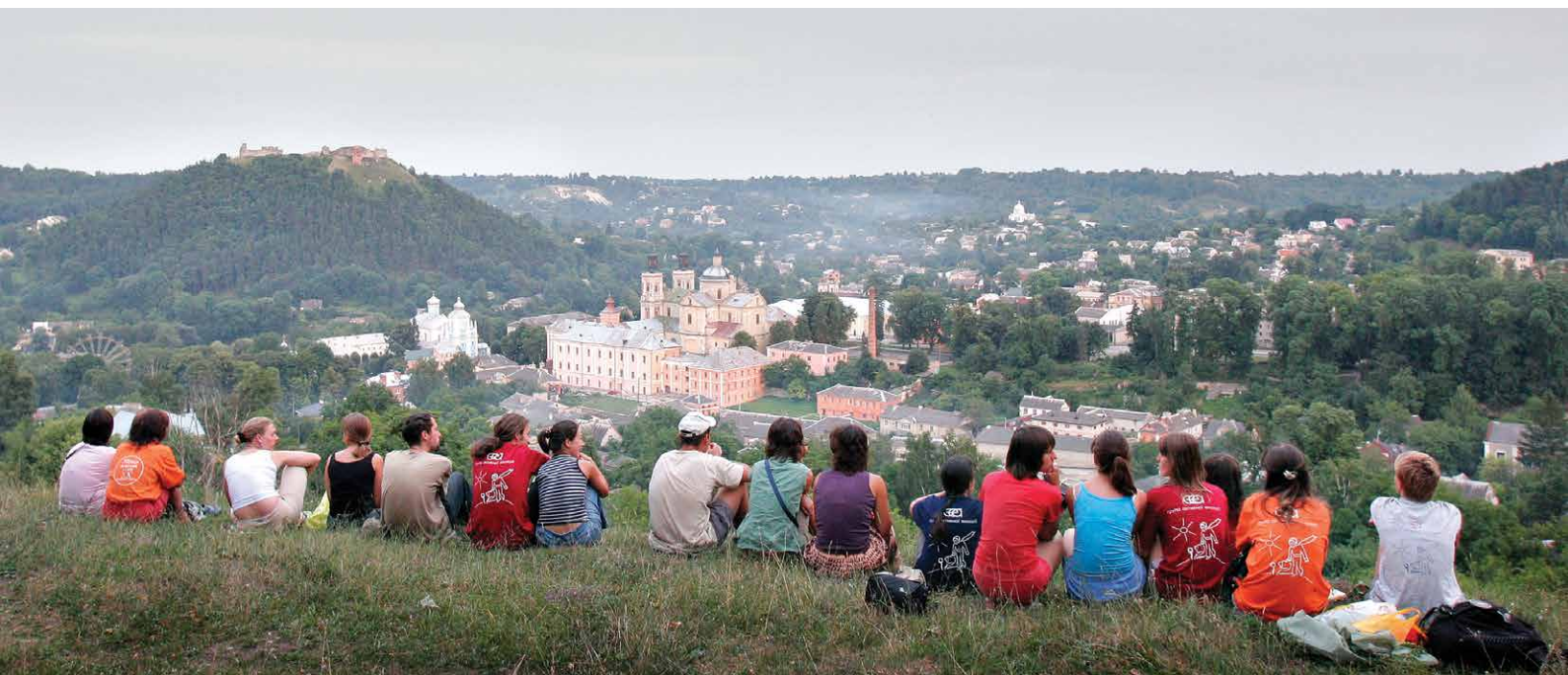
А неподалік від Кременця знаходиться чимало інших історичних пам'яток: маєток князів Вишневецьких, замок князів Острозьких, замки у м. Дубно та Збаражі, Почаївська Лавра, університет «Острозька Академія» 1576 р.

Найвища точка міста – Кременецька фортеця, відома як гора Бона або Замкова. Перші укріплення відносять ще до VIII – IX ст. У 1536 році король Сигізмунд I подарував Кременець і його околиці своїй дружині Боні Сфорца, яка укріпила високі фортечні стіни і башти, відбудувала казарми та господарські приміщення замку.

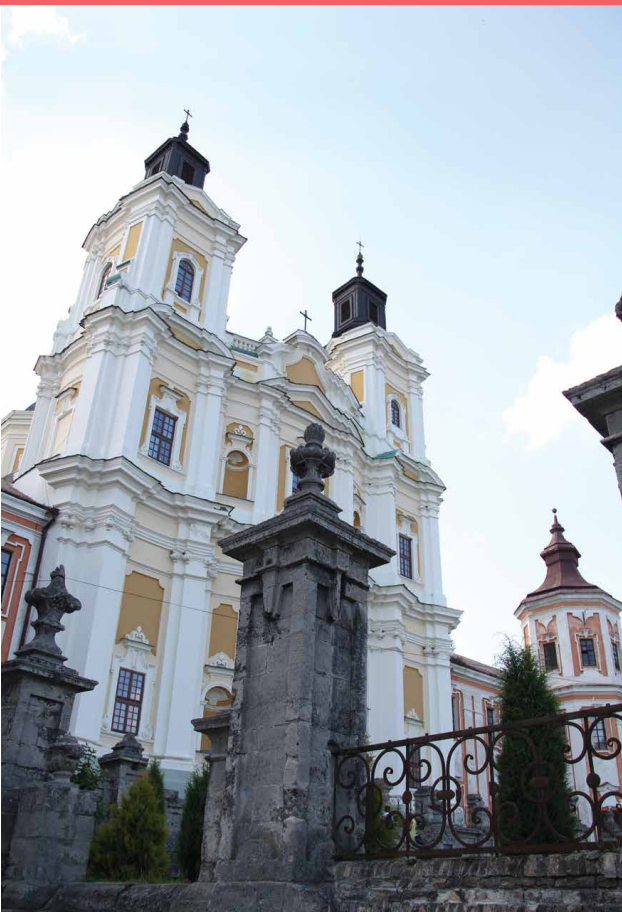
У цьому місті знаходиться найдавніший ботанічний сад України, заснований у 1806 році. На величезній території у понад 200 гектар легко заблукати, але для мандрівників є підказка: всі шляхи ведуть з гори до Кременця!

З 2001 року філософська школа «Новий Акрополь» щорічно проводить в Кременецькому ботанічному саду екологічну акцію.

Будівлі Єзуїтського колегіуму були побудовані в 1731 – 1753 роках у стилі пізнього бароко. У центрі ансамблю – пишній костел із багатьма пілястрами, нішами, карнизами. Висота костелу досягає 42 метрів, це найвища споруда у Кременці.

У колегіумі велася підготовка вчителів для єзуїтських шкіл, а у ХІХ ст. його матеріально-наукову базу перенесли до Києва, де 15 липня 1834 було відкрито університет святого Володимира, нині відомий як Національний університет імені Тараса Шевченка.

У ХІІІ столітті Кременецький замок не взяв штурмом Батий, проте узяли його ... козаки під проводом Максима Кривоноса у 1648 р. Здобули хитрістю, бо, за переказами, хтось із варті відкрив ворота до неприступної фортеці. На П'ятницькому цвинтарі на схилах Черчої гори поховали загиблих козаків.

АНОНСИ

філософія
СХОДЖЕННЯ

ПОДАЧА РОБІТ ДО 1 ЖОВТНЯ 2015

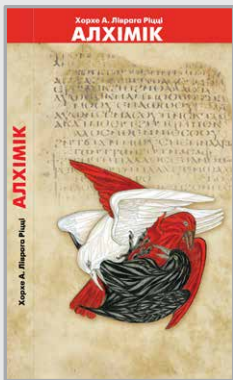
ГОЛОВНИЙ ПРИЗ 3000 ГРИВЕНЬ

Конкурс присвячено шляху сходження, подорожам людини. Шлях завжди починається з потреби в ньому, з цілі, з першого рішучого кроку в невідоме. В дорозі ми відкриваємо не тільки світ, а і справжніх себе.

Чи є в нашому житті місце для сходження – зовнішнього і внутрішнього? Ми пропонуємо вам разом з нами поміркувати на цю тему і поділитися своїми думками у формі фотографій або есе.

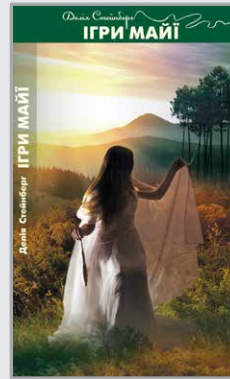
есе фотографії

Видавництво «Нового Акрополя»

АЛХІМІК Хорхе А. Ліврага Ріцці

Переклав з іспанської
В'ячеслав Сахно

ІГРИ МАЙЇ Делія Стейнберг

Переклав з іспанської
В'ячеслав Сахно

ФІЛОСОФІЯ ДЛЯ ЖИТТЯ Делія Стейнберг

Переклав з іспанської
В'ячеслав Сахно

ЩО ТАКЕ АНТИЧНА ФІЛОСОФІЯ?

П'єр Адо

Переклав з французької
Сергій Йосипенко

